

MÄSTAR- SYMFONIER

TORSDAG 6 FEBRUARI 2020
kl 19.00 DE GEERHALLEN NORRKÖPING

Introduktion kl 18.30 Henrik Marmén

Norrköpings Symfoniorkester

Dirigent **Patrik Ringborg**

Konsertermästare **Erik Arvinder**

SCHUBERT

Symfoni nr 8 "Den ofullbordade"

– paus –

BRUCKNER

Symfoni nr 7

Välkommen till Norrköpings Symfoniorkester! Checka gärna in, ta bilder i foajé och konsertsal och berätta att du är här! Innan konserten börjar ber vi dig dock stänga av telefon och kamera, eftersom ljuset från skärmar stör både publik och artister. Under konsert är fotografering och ljudupptagning ej tillåten. I applådtacket går det bra att ta bilder igen. Hoppas du får en riktigt fin konsertupplevelse med oss!

soh

– en del av Scenkonst Öst

Patrik Ringborg

Patrik Ringborg är en internationellt efterfrågad dirigent med bred konserterfarenhet och en operarepertoar som omfattar över 80 verk. Han är född i Stockholm där han studerade vid Musikhögskolan 1983–1987. Efter ett engagemang som repetitör vid Kungliga Operan, där han debuterade som dirigent 1993, lämnade Patrik Ringborg Sverige för att bli dirigent vid teatern i Freiburg. 1999 utnämndes han till förste kapellmästare vid Aalto-teatern i Essen. 2006 återkom han till Freiburg som chefsdirigent, för att året därpå utses till Generalmusikdirektor vid Staatstheater Kassel, där han vid sidan av långt över hundra konserter, har lett ett flertal nyproduktioner av opera.

Vidare har Ringborg bland annat gästat Semperoperan i Dresden, Deutsche Oper Berlin, Deutsches Nationaltheater Weimar, Volksoper i Wien och Den Norske Opera. 2010 debuterade han vid operan i Köln där han dirigerade nypremiären av Rosenkavaljeren och Dame Kiri Te Kanawas avskedsföreställningar. I Tyskland har han dirigerat över trettio orkestrar och i Sverige har han arbetat med alla större orkestrar. Efter debuten med Tannhäuser vid GöteborgsOperan 1998 utnämndes Ringborg till förste gästdirigent och dirigerade därefter samtliga Wagnerproduktioner där, och dessutom uruppförandet av Hans Gefors Notorious. 2016 ledde han uruppförandet av Daniel Börtz Medea på Kungliga Operan. Patrik Ringborg tilldelades Svenska Dagbladets Operapris 2014 för Parsifal och Rhenguldet och utnämndes året därpå av tidskriften Opus till Sveriges mest inflytelserika person för den klassiska musiken.

Patrik Ringborg gästade SON senast den 5 januari i år, då han dirigerade den bejublade trettondagskonserten.

NORRKÖPINGS SYMFONI

Violin 1

1:e konsertmästare
Henrik Jon Petersen, Vakant

Alt. konsertmästare Mikael Wenhov

2:e konsertmästare Paul Waltman

Lissy Abreu Ruiz (vik), Carina Beckett,
Sarah Dodd Falkebring, Matts Eriksson,
Magnus Ivarson, Tanja Kaitaniemi,
Leo Kowalski (vik), Kristina Lindholm
Vahlöf, Ingrid Olsson, Nina Söderberg,
Johanna Tafvelin, Anders Törnqvist,
Vakant

Violin 2

Ruth Anderberg*, Fredrik Anderberg**,
Håkan Jonsäll**, Lars Andersson,
Boel Bengtsson, Karin Engström,
Åsa Holm, Anne Holmer, Jin Häger-
ström, Richard Michelin, Mohamed
Sharara, César Vasquez (vik), Sonja
Vrieze, Vakant

Viola

Lennart Falkebring*, Crista Bergendahl**,
Gunnar Enbom**, Nanako Akai, Jenny
Augustinsson, Björn Carlén, Erika
Gabrielsson Backlund, Pernilla Rönnlund,
Markku Sorri, Karin Svanberg Ancker,
Vakant

Cello

Solocellist Niklaas Veltman

Pelle Hansen*, Fredrik Lindström**,
Sofia Petersen**, Torstein Dalene,
Florian Erpelding, Erik Uusijärvi,
Leif Vahlöf, Ingrid Åkerblom

Kontrabas

Björn Malmqvist*, Jan Duda**,
Anna-Cecilia Bergman, Emma
Josefsson Bjørnevik, Johan
Strindberg (vik), Roine Uddfeldt,
Vakant

Flöjt

Teodor Tirlea*, Annica de Val**,
Jona Venturi

Oboe

Pelin Lius*, Thomas Bodin**,
Matthias Azesberger (vik)

ORKESTER 2019–2020

Klarinett

Johnny Jannesson*, Lars Paulsson**,
Álvaro Pastor Jiménez

Fagott

Linus Björnstam*, Eva Pettersson
Veltman**, Caslav Brujic

Horn

Lennart Langer*, Anna Ahlenius**,
Jan Lejonclou, Lars Thapper,
Elisabeth Åkervall

Trumpet

Elias Svanberg*, Filip Draglund**,
Stefan Mattsson

Trombon

Eric Svensson*,
Christoph Schnaithmann**

Bastrombon

Johan Wiklund**

Tuba

Ole Christian Grønning*

Pukor

Lars Gärd*, Anders Dahlstedt**

Slagverk

Martin Orraryd*,
Petter Svensson**

Harpa

Delphine Constantin Reznik*

Solohorn vid denna konsert
Martin Schöpfer

Wagnertuba vid denna konsert

Lennart Langer
Ayman Al Fakir
Andreas Lundmark
Magnus Wretblad

FRANZ SCHUBERT (1797–1828)

Symfoni nr 8 h-moll ”Den ofullbordade” (22’)

Allegro moderato – Andante con moto

Franz Schubert lämnade åtskilliga kompositionsprojekt bakom sig i ofullbordat skick; såväl pianosonater som stråkkvartetter, oratorier och symfonier, för att inte tala om operor. Hans rastlösa natur drev honom att ständigt börja på något nytt hellre än att tålmodigt föra ett stycke till slut. Trots detta är de fullbordade verkens antal imponerande stort. Hans verkförteckning upptar närmare tusen kompositioner, och ändå blev han bara 31 år gammal.

I själva verket finns det bara sju fullständigt bevarade symfonier av Schubert, men man har rekonstruerat två till. Utöver dessa finns det åtminstone ytterligare tre påbörjade, men aldrig avslutade symfonier. Av alla dessa projekt är det bara symfonin i h-moll som fått tillnamnet ”den ofullbordade” – men detta namn har gett musiken trollmakt och gjort den till en av de mest spelade i hela symfonilitteraturen. Traditionellt brukar man kalla den nr 8, trots att det inte finns någon äkta nr 7. Den består av två satser, men faktum är att det även finns 120 takter av en skisserad tredje sats, ett Scherzo, men Schubert har bara orkestrerat de nio första av dessa.

Schubert komponerade denna symfoni 1822 och hade alltså sex år på sig att fullborda stycket. Att han inte gjorde det kan bero på att nya idéer och projekt kändes angelägnare för honom, eller att han glömde bort det hela, eller att han helt enkelt menade att symfonin faktiskt var färdig – trots att den dåtida konventionen krävde ytterligare två satser. Tonartsföljderna på satserna (h-moll och E-dur) tyder förvisso på en tänkt fortsättning, liksom det påbörjade scherzot. Men när man lyssnar på det som finns, känner man inget större behov av en fortsättning.

Ändå kanske Schubert faktiskt fullbordade sin symfoni efter traditionellt mönster! Det finns forskare som menar att den första mellanaktsmusiken ur Rosamunda ursprungligen var symfonins final. Verken skrevs ungefär samtidigt, och Schubert hade så bråttom med teatermusiken att han helt enkelt kan ha lånat finalen, en inte helt ovanlig procedur på den tiden. Mellanaktsmusiken är ett långt stycke med rent symfoniska proportioner, och helt olik allt annat i Rosamundamusiken, och liksom symfonins första sats går även denna musik i h-moll – tonartsföljden skulle därmed ha fullföljts.

Kanske ställde Schubert också alltför stora krav på sig själv. Giganten Beethoven fanns ju vid samma tid i samma stad, och han hämmade inte bara Schubert. ”Den ofullbordade” hamnade efter Schuberts död i vännen Hüttenbrenners byråläda, där man så småningom hittade den och lät uruppföra den – men då hade vi redan hunnit komma till år 1865!

ANTON BRUCKNER (1824–1896)

Symfoni nr 7 E-dur (64')

Allegro moderato

Adagio: Sehr feierlich und sehr langsam

Scherzo: Sehr schnell

Finale: Bewegt, doch nicht schnell

Anton Bruckner föddes i Österrike, strax utanför staden Linz, som son till skolläraren och organisten i bergsbyn Ansfelden, med utsikt över staden i dalen. Sonen vikarierade för sin far redan från tioårsåldern, och naturligtvis var det tänkt att han skulle gå samma bana. Därför utbildade han sig till lärare. Men musikintresset tog överhanden och 31 år gammal fick han sin första professionella musikertjänst, som domkyrkoorganist i Linz. Samtidigt studerade han harmonilära och kontrapunkt för den stränge och krävande professorn Simon Sechter i Wien. Han lärde sig grunderna med så stor noggrannhet att professorn bad honom vara något mindre ambitiös. 1868 skulle Bruckner efterträda Sechter som kompositionsprofessor. Vid det laget hade han komponerat många större sakrala körverk och tre symfonier, av vilka de två första inte framfördes under hans levnad och heller inte begåvades med något nummer. Numera ser man dem ibland med numren 0 och 00. I Wien ägnade han sig framför allt åt att skriva nya symfonier. Den sista, som fått nummer 9 (men som alltså är hans elfte), förblev ofullbordad, det saknas en sista sats. Alla symfonierna är magnifika katedraler av musik, även om en del kritiker hellre jämförde dem med en boa constrictor.

Bruckner var en i många avseenden naiv och lättpåverkad man, som sällan litade på sin egen skaparkraft. Dåliga rådgivare övertygade honom tvärt om att bearbeta sina verk både en och flera gånger, varför flertalet av hans symfonier finns i flera, ibland mycket olika, versioner. Det har ofta visat sig att de första versionerna ändå var de bästa.

Det var med den storslagna sjunde symfonin Bruckner först vann internationell berömmelse. Den firade dirigenten Arthur Nikisch fick se partituret direkt efter verkets fullbordan i september 1883, då det varit under arbete i två år, och han såg det omedelbart som sin plikt att lansera Bruckner som den märkligaste symfoniker som kommit fram sedan Beethovens dagar. Han uruppförde verket i Leipzig innan året var till ända, och senare tog han ofta upp det på nytt i andra städer runt om i Europa. Snabbt blev sjunde symfonin Bruckners mest kända och mest spelade verk. Detta är också en av de få symfonier av Bruckner där han i efterhand bara gjort mycket små revideringar.

Det första Bruckner komponerade av denna symfoni var tredje satsen, scherzot, och han tyckte sig i denna sats föra traditionen från Schubert vidare. Under arbetets gång sade han sig ha hört en melodi i drömmen, som ett solo för viola – det blev symfonins inledande tema. Adagiot är genomsyrat av andlig resning och inspirerades av en föraning om Richard Wagners bortgång. När dödsbudet verkligen kom hade Bruckner kommit till finalen, och han lade då in en hyllning till den kollega som han dyrkat med nästan sjuklig hetta – man hör den i codans klagorop. I såväl Adagio som i finalens coda föreskriver Bruckner en kvarterett av det sällan förekommande instrumentet wagnertuba, men det är inte alltid man lyckas skrapa ihop sådana rariteter. Dessa begravningsstragiska avsnitt bryts i de övriga satserna mot jublande musik fylld med täta tonartsbyten.

Wagner hade känt behov av ett instrument som kombinerade trombonens mörka och hornets mindre skärande klanger. Under ett besök i Paris 1853 träffade han instrumentmakaren Adolphe Sax, uppfinnaren av saxofonen, och beskrev sina önskemål för honom. Sax konstruerade då ett mellanting mellan horn och tuba, som föll Wagner i smaken och som han för första gången använde i sitt mastodontverk, den 16 timmar långa operatetralogin Niebelungens Ring. Senare använde sig såväl Bruckner som Richard Strauss av dessa Wagnertubor, de togs även upp av Béla Bartók och Igor Stravinsky, och i senare tid har till exempel Michael Nyman, John Williams och Esa-Pekka Salonen använt dem i några av sina kompositioner.

Kommande konserter våren 2020

STORSLAGEN CELLOKONSERT

ONSDAG 12 FEBRUARI

kl 18 Crusellhallen Linköping

Dirigent **Tung-Chieh Chuang**

Solist **Pelle Hansen** *cello*

Farrenc Uvertyr nr 1

Dvořák Cellokonsert

DVOŘÁK & SJOSTAKOVITJ

● **TORS DAG 13 FEBRUARI**

kl 19 De Geerhallen Norrköping

Introduktion kl 18.30

Dirigent **Tung-Chieh Chuang**

Solist **Pelle Hansen** *cello*

Farrenc Uvertyr nr 1

Dvořák Cellokonsert

Sjostakovitj Symfoni nr 5

Läs mer på vår hemsida norrkopingsymfoniorkester.se

SPORTLOVSORKESTERN

TIS DAG 18 FEBRUARI

kl 18 Crusellhallen Linköping

ONSDAG 19 FEBRUARI

kl 18 De Geerhallen Norrköping

Dirigent **Cecilia Rydinger Alin**

Musicerande ungdomar från hela länet, coachade av SON-musiker, bildar Sportlovsorkestern.

FANTASTISK SYMFONI

FREDAG 28 FEBRUARI

kl 19 Crusellhallen Linköping

● **LÖRDAG 29 FEBRUARI**

kl 15 De Geerhallen Norrköping

Introduktioner kl 18.30 & 14.30

Dirigent **Marc Soustrot**

Solist **Luthando Qave** *baryton*

Chausson Soir de fête

Monnakotla Un clin d'œil

Berlioz Symphonie fantastique

ÖNSKEKONSERT

FREDAG 6 MARS

kl 19 Crusellhallen Linköping

LÖRDAG 7 MARS

kl 15 De Geerhallen Norrköping

Publiken har varit med och utformat programmet!

Samarbete med NT och Corren

SCHUMANNS MÄSTERVERK

ONSDAG 11 MARS

kl 18 Crusellhallen Linköping

Dirigent **Daniel Blendulf**

Mühlrad Einride

R Schumann Symfoni nr 2

LYRISK VIOLINKONSERT

● **TORS DAG 12 MARS**

kl 19 De Geerhallen Norrköping

Introduktion kl 18.30

Dirigent **Daniel Blendulf**

Solist **Janine Jansen** *violin*

Mühlrad Einride

Beethoven Violinkonsert

R Schumann Symfoni nr 2

Texter Stig Jacobsson. Patrik Ringborg foto Dan Hansson, Pelle Hansen & SON foto Mats Bäcker.

Norrköpings Symfoniorkesters sponsorer 2019–2020

GULDPARTNER

STÅHL INVEST

SILVERPARTNERS

Mannersons
FASTIGHETER

SEFAB

Övriga: Advokatfirman Glimstedt | Almroth Industrifastigheter AB | Best Western Hotel Princess | Kurt och Brita Ehlert | Gunnar Gunnarsson Fastighets AB | Holmen Paper AB | HSB | Hyresbostäder | Mattssons Fastighetsutveckling AB | Ringarums Busstrafik AB | Sumitomo SHI FW Energi AB | Swedbank | Tage Rejmes Bil AB | Tommy Holm Revisionsbyrå AB

Fonder: Fond of Music, donation från Marianne och Lennart Lindqvist | Siw Ericsdotters stiftelse, donation

Vi samarbetar med Vi-skogen

Symfoniorkestens vänförening SON-VÄNNERNA ger medverkande artister gåvobevis på fem träd som planteras i Vi-skogen.

Vd Pia Kronqvist, konstnärlig chef Henrik Marmén, kommunikationschef Agneta Lindmark Thomas
www.norrkopingsymfoniorkester.se, info@norrkopingsymfoniorkester.se

SCENKONST ÖST
NORRKÖPINGS SYMFONIORKESTER OCH ÖSTGÖTATEATERN